

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 :
Pe 1 lună . 2 :

Arad de Duminică
Pe un an 4 Cor. — Pen-
tra România și America
10 Cor.

Arad de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
un 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERȚIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se în-
apoiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Un trădător sas.

(P) Intr'un articol intitulat: »Chestia naționalităților« apărut în »N. Pester Journal«, deputatul sas A. Eitel ales la Cohalm, după ce vorbește pe larg despre necesitatea unității statului național atât pentru sași cât și pentru unguri, de pericolul românesc etc., aduce vorba și de șvabi, pe cari îi ținem frați cu ei, cum suntem frați noi toți românii, zicând:

»Statul nu poate fi binevoitor naționalităților, decât până unde se periclitează *ideia de stat unitar și hegemonia* națiunii ungurești alcătuitoare și susținătoare de stat. Astăzi trebuie să recunoască chiar și neprietinii sașilor, că *deputații de origine săsească* din camera ungară (adicăteala nu mai sunt sași, ci numai de origine săsească; asta-i mândria teutonică) sunt *reprezentanți credincioși* ai ideii de stat, a căror purtare s'a dovedit ireproșabilă în luptele înverșunate ale transacției, ale *revizurii regulamentului* etc.

În special ținuta unei mari părți a populației șvabești din Ungaria de-sud ne provoacă mirare și *antipatie*. Căci șvabii au fost ținuți decenii de-arândul cei mai credincioși aderenți ai statului maghiar, *tocmai contrar cu sașii* și acum trebuie să-i vedem pe căi *care nu vor duce la binele patriei*, nici al poporului șvabesc. Noi sașii *suntem prea departe de ei*, decât să putem cunoaște de unde izvoresc acele fapte aducătoare de nefericire. Dar de-

sigur au contribuit la aștirea lor și influențe *din afară*».

Nu să rușinează apoi a denunța, că cunoaște două persoane din Viena, cari stau în strânsă legătură cu partidul creștin social, cari au umblat de mai multeori prin satele șvabești; ne mai vorbind de romanul »Göt-zendämmerung« pe care-l află periculos pentru șvabi.

Ei, dar să zicem, că în egoismul lor jertesc pe șvabi; totuși trebuie multă uitare de sine, dacă ajunge să-și denunțe propriul lui neam. Aceasta o face în răspunsul său din »Kr. Z.« vorbind de »Prusische Jahrbücher« (Delbruck) și »Wartburg«, cari reviste au cercat să-i influențeze pe ei, pe sași contra ungarilor.

Din scurtul pasaj reproduș reiese, în afară de sperietoarea veșnică cu românii, că sașii:

1. Se gudoră, laudându-se cu credința lor, care i-a dus până la lașitatea să nu scoată o vorbă contra revizurii, cu toate că deputații sași au fost somați direct de zierele lor, ba au și fost designați oratorii.

Merg până acolo cu servilismul încât ca să nu li-să facă nici cel mai mic reproș, nici nu se mai numesc sași, ci numai de »origine săsească«.

3. Dl Eitel zugrăvește însuși istoria lor, luptele lor de mai demult, zicând că șvabii până a nu se trezi, erau credincioși, contrari sașilor, cari în trecut s'au luptat, deci n'au fost credincioși statului, iar astăzi șvabii, pentru că fac ce au făcut odată sașii, sunt rătăcitori pe căi periculoase, dar sașii nu mai sunt, căci ei nu mai fac așa ceva.

4. Se lapadă de orice legătură cu șvabii, de cari sunt prea departe ca să-i cunoască. Și până acum se știa că sașii ar jertfi bucuros milioanele de germani pentru ca să se susțină ei, cei 200 de mii, dar până acum totuși au avut macar rușinea păcătoșului, care nu se laudă cu păcatele sale, acum însă ne mai având ce mai oferi stăpânilor lor, aduc pe tipsisie capul fraților lor invitând pare-că guvernul să i sugrume și dându-i armă de apărare față de străinătate și mai ales față de Germania, unde guvernul va putea spune — cu tot dreptul — că șvabii sunt așa de periculoși și neastâmpărați, de se scandalizează de ei chiar și frații lor sași.

Motivul acestui act de servilism poate fi căutarea favorurilor, sinecurelor personale, ceea ce nu suntem îndreptățiți a presupune, necunoscându-l pe acest deputat, — deși unele glasuri nemulțumite ce au putut ajunge la lumină în foile lor, dar mai ales unele murmurări între prieteni ale tinerilor sași, fac să se întrevadă și posibilitatea și verosimilitatea acestor presupuneri față de deputații și conducătorii de azi ai sașilor.

Dar mai curând ne pare a fi urmarea inevitabilă, fatală a politicei ce o poartă sașii și e un noroc pentru ei, că unul din ei le-a arătat de cu vreme acele urmări, ca să se poată întoarce.

Lupta noastră politică seamănă cu a românului, care să ia la trântă cu ursul din pădure, ori unul ori altul, ori amândoi în prăpastie, pentru aceea cu toată ura ce ne

FOIȚĂ ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

Românii Macedoneni.

— Studiu. —

De Teodor Filipescu.

(Urmare și fine).

Pe Țințari l-au descris până acuma banal, numai ca păstor și mămular; dar dragostei lui mare pentru industria artificială și destoiniciei lui excelente pentru arhitectură nu s'a dat atențiune. Afară de Constantinopol, Atena și Belgrad, în care orașe el a monopolizat aproape meseria zidăriei, Țințarii sunt unicii arhitecți ai Turciei și ai Greciei.

Temele cele mai grele, construcția podurilor de piatră cu multe arcuri, cupole și prăvălii știle Țințarii să deslege ușor cu ajutorul ingenioșității, care îi este înăscută.

Natural că în privința curățeniei stilului nu trebuie să criticăm aspru lucrările lui de arhitectură, dar ele țin de tot bine comparațiile, d. e. biserică renumită cu cinci cupole din Smederevo (Serbia), cu clădirile inginerilor germani țărbești cari au învățat școli tehnice. Chiar, îl întrec pe acestia, dacă ne aducem aminte, că școala Țințarii e numai tehnica construcției tradiționale, care trece dela tată la fiu, și dacă ne uităm la unelele primitive, cu care se execută aceste clădiri. În cea mai mare parte Țințarii e arhitect, zidar, lăcătuș, măsar și dulgher într'o persoană.

Afară de părțile de fier, cari sunt turnate sau făurite și cari se aduc din Austria, toate celelalte le face el singur. Ca aurar și ciselar se bucură de un renume meritat, și podoaba de filigrane de argint din Niș și Vidin o fac mânia Țințarilor.

Înțelepciunea lui, am putea zice cu drept viclesug, o arată Țințarii comerciant ca intermediator comercial între Occident și Orient. El e pentru comunicațiunea pe continentul Turciei aceea, ceea ce e armeanul și grecul pentru comerțul de lângă țărnul mării. Multe case comerciale ale Țințarilor stau în legături directe cu primele orașe de comerț și fabrici din Europa.

De obicei se fac reproșuri Țințarilor pentru că nu sunt naționaliști, dar cu nedrept. Trebuie chiar admirați pentru că traco valahii fără să aibă un oarecare trecut istoric, împrăștiați în oaze mici între diferite popoare și națiuni cu un trecut mare istoric, și în parte cu prezent glorios și viitor mult promițător, n'au fost deja asimilați de popoarele, care li înconjoară. Țințarii arată în această privință o tenacitate, care e analogă cu aceea a jidanilor, dar care mai capătă în relief, pentru că Țințarii nu e despărțit de vecinii lui prin îngrădituri religioase.

În privința politică și Țințarii urește mult pe turci, care ură însulește instinctiv toate rasele creștine din Turcia. Istoria războiului pentru eliberarea Serbiei ne arată multă glorie la voevodul Țințari Ianco*, care a condus pe sârbi în Craina adeseori la învingere contra turcilor. Suvealrea

* Vezi despre acest român macedonean și alții, lucrarea »Români macedoneni în istoria nouă a sârbilor«, »Tribuna«, Arad 1908 Nr. 23. Nota trad.

lui se țin tare în Serbia și osemintele lui zac în mânăstirea renumită sârbească Ravanitza.

Țințarii au arătat curaj sacrificator și patriotism mai pe urmă și în răscoala din anul trecut în Iunie (1862) la Belgrad.

În general Țințarii inteligenți, cari locuiesc prin orașe, au însă simpatiiile cele mai mari pentru Grecia modernă, dela care așteaptă el desrobirea lor de sub jugul turcesc, și cu a cărei viitor mult promițător ar dori să lege soarta lor proprie.

Dupăcum am amintit, ei vorbesc nu numai limba neo greacă, ci își trimit și copiii bucuros la școli înalte din Atena, unde se cresc în idelle mari helene și via înșpol propagând aceste idei de înfocarea tineretului.

Așadară Grecia modernă, dacă va fi odată în posesiunea teritoriilor vecine, ea va afă aliaji inteligenți în unicul element civilizator al orașelor din Albania de sud, în Țințarii, cari sunt deprinși cu idelle mari helene, căci vor ușura foarte mult întărirea domniei Greciei. Aliaji cu grecii prin legătură religioasă, Țințarii se vor înturna de tot ca cetățeni liberi ai Greciei, către patria nouă. Îngrăjirea slabă a graului lor de acuma se va neglija poate și mai mult, și poate că va pieri de tot cu timpul — o soartă tristă a minorităților risipite, dar care în legile vieții popoarelor găsec tălmăcirea ei. Grecia va primi însă pe Țințarii cu cruțare și bunăvoință, ca elemente culturale folositoare, și își va aduce aminte, cât a trebuit să mulțumească în perioada renașterii sale naționale patriotismului Țințarilor particulari, cari merite mari și-a câștigat numai în un descendent al unei

poartă, stăpânirea ne știe de frică. Iar politica sașilor se aseamănă cu a omului, care fuge dinaintea lupului și ca să scape îi aruncă căciula, opincile, armele, apoi pe prietini și fii săi ca la urmă să cază și el jertfă.

Sașii știu că ungurii, respective pătura stăpânitoare șovinistă, li s'at tot atât de ostili ca și nouă și că nu se împiedecă de un ciot de 200 mii, după ce a prăbușit stejarul milioanei celorlalte popoare. Dar nebuzându-se în puterile lor, prea »precauți« ca să între în luptă, în care eventual ar putea fi învinși, preferă să jertfească mereu câte ceva din bunurile lor, s'o mai ducă cu mulcomirea momentană a lupului până ce ne mai având ce-i arunca, să cadă cu atât mai sigur, fără arme, fără prieteni, fără nici un ajutor, pradă flămândului moloch.

Până acum ne-au aruncat în ghiarele lui pe noi români, considerați dușmani și mai aprigi decât stăpânirea ungurească, și-au aruncat mândria națională, rămânând cu vecinica umilire, care demoralizează mai mult decât orice un popor și îl face mai puțin simpatic decât orice alt păcat; și-au aruncat trecutul, lăpădându-se de însăși faptele lor și ale părinților lor; se lăpădă acum de frații lor, câștigându-și cu un dușman mai mult. Dar și-au lăpădat deja și din averea lor, căci cu toată »prietenia«, ce o cerșesc guvernului, pierd posturile ocupate de sași, ne mai voind fișpanii să-i candideze, orașele li-se maghiarizează și așa mai departe. Iar când va fi împărțirea cercurilor electorale, suntem siguri, că guvernul nu se va prea sinchisi de ei, nici la împărțirea comitatelor, nici la dreptul electoral. Va trebui să urmeze astfel, cu atât mai mult, că guvernul cunoscând marea spaimă ce o au de sălbăticiii valahi, îi va putea speria mereu, răpindu-le mereu câte ceva ca să nu-i dea pradă lor. Căci între doi dușmani (să le zicem așa) dintre cari unul cedează mereu din drepturi pentru a-și păstra restul, cel mai tare va cere cu atât mai stăruitor, cu cât

va protesta celalalt mai puțin. Și e foarte probabil, că prin acest articol își vor fi răscumpărat sașii cine știe ce lucru pe care guvernul li-l va fi lăsat cu prețul trădării propriilor frați. Sau dacă nu a prevăzut deputatul sas ceva, a voit să previe acel ceva! Și în sfârșit și acesta e cazul cel mai trist — se poate să fie numai un simplu act de servilism pentru a se menține în grație. Oricum însă nu e decât o urmare a celorlalte fapte de servilism și prin urmare nici nu e vina numai a lui Eitel, ci e urmare în progresivitate a ținutului politic sășesc.

Pentru aceea nici nu-l ținem de un caz izolat, îi dăm însemnătate principiară acestui articol. Vom vedea ce urmări a avut pentru opinia publică a sașilor și dacă au învățat ceva sau nu.

Delegații austriaci. Fuchs, președintele delegației austriace a convocat pe Vineri o ședință a delegațiilor austriaci. Rezultatul consiliului de miniștri comun ținut Duminică a deprimat mult pe delegații austriaci. De reușita consiliului proxim se leagă prin urmare puține nădejdi.

Sedință viforoasă în Reichsrath. Ședința de ieri a Reichsrathului a fost teatrul unor scene viforoase. Deputatul radical german Matik a făcut o propunere de urgență referitor la evenimentele ce se desfășură în vremea din urmă la universitățile din Graz și Innsbruck. Propunerea a dat ansă la discuții vehemente și atacuri între socialiștii creștini și germanii radicali. Fiecare propunere a propunerii a fost întâmpinată din partea socialiștilor creștini cu hohote batjocuritoare, iar germanii radicali ripostau aprins. La rândul lor socialiștii creștini pretindeau să se dea citire propunerii lor de urgență, în care atacă pe rectorul universității din Viena pentru că acesta în afișul său de Luni făcând aluzie la ținutul liberal și socialiștii îi numește elemente ce cutoresc universitatea. Scenele viforoase s'au urmat și r. Deputatul Ivo a învinuit partidul țărănist cu mamelucie, căci pe vremea votării tranșiei cu Ungaria fără să-și dea seamă că votează în contra intereselor vitale ale țărănilor au ținut cu clericali. Discuțiile și atacurile reciproce au luat proporții atât de amenințătoare, încât președintele a fost nevoit să ridice ședința.

familii de Țințari*) ambasadorul grecesc în Viena, pentru protecțiunea artelor și științelor în Atena clasică.

Rămâne să mai privim și întinderea numerică a traco valahilor. E greu să dăm în privința acestora date sigure, căci, ca și toate științele ajutoare de istorie, așa și statistica în Turcia europeană stă foarte rău. Thunmann, care e un învățat foarte capace, a susținut, că Țințarii fac jumătate din locuitorii Traciei și peste trei pătrăți din populațiunea Macedoniei și Tesaliei**) în Albania însă zice, că s'ar afla foarte mulți, și că ei locuiesc aproape toate orașele acestor țări.

Exagerarea în această privință se poate scuza cu necunoașterea totală a împrejurărilor popoarelor din Turcia în secolul trecut (XVIII). Date statistice destul de bune avem dintre călătorii mai noi numai dela Pouqueville, care socotește pentru regatul Grecia 11.000 și pentru teritoriul Pindului 70.000 de Țințari; și dela Englezul Leake, care socotește satele Valahilor împrăștiate în

*) Reposatul baron Sina, a fondat în anul 1862 prima comunitate filo-helenă în Viena. El a întreprins și colecte pentru ajutorul răscoalei grecești, ceace considerând vederile cunoscutului principe Meternich despre filo-helenismul, a fost curaj destul de mare.

**) Thunmann n'a exagerat în privința numărului românilor, dacă luăm în considerare, că pe atunci nu începuse încă grecizarea întinsă a elementului român, iar slavii nu erau încă deșteptați. Scriitorul H. Barth, zice în opul seu »Reise durch das Innere der europäischen Türkei im Jahre 1862«, Berlin, Verlag D. Reimer 1864 p. 48: »In Filippopol sunt creștini jumătate bulgari și jumătate Țințari«. La p. 182—204 și p. 21 a acestei cărți găsim o mulțime de nume topografice românești în împrejurul Olimpului, pe cari nu le mai găsim pe hărțile de acum. Nota trad.

Epir, Tesalia și Macedonia la 500, la cari se pare că n'a numărât comunele număroase din Albania centrală, din Musachia și Grecia. Numărul total a Țințarilor — ca partea cincisprezecea a rasei totale române — vr-o 500.000 de suflete se apropie mai mult de adevăr, căci sunt după date, pe cari le-am cules eu din călătoriile mele în Turcia. În acest număr sunt socotii și Țințarii și urmașii lor, cari sunt împrăștiați în întreaga Turcie și în Austria. În acest număr nu se află acel colonist valahi, cari s'au așezat în acest secol (XIX) în Serbia, Bulgaria și Dobrogea, pe țărmlul drept al Dunării. Numărul lor face 180.000 de suflete, și e destul de curios că acești Daco-români — în contrast cu frații lor traci »Țințari« — se răspândesc tot mai mult între populațiunea slavă, o înfățișare pe care o vedem foarte clar în principatul Serbia*) și voevodatul austriaco sârbesc.

Seralevo, 2/16 Maiu 1908.

Rugăm pe toți abonații cari sunt în restanță ori nu și-au reînnoit încă abonamentul pe cuartalul Aprilie—Iulie, să binevoiască a plăti cât mai curând ceace datorează pentru primirea ziarului nostru.

*) Înfașoșarea aceasta trebuie redusă la deșteptarea poporului român pe acel timp. Pe hărțile edate de institutul geografic c. r. din Viena înainte cu 30 ani, găsim în partea nordestică a Serbiei și în partea nordvestică a Bulgariei numai nume topografice românești, pe cari nu le mai aflăm pe hărțile de acum, fiind înlocuite cu nume slave. Nota trad.

Escursiunea Suveranilor României.

Oltenița, 4 Malu. În mijlocul uralei entuziaste vaporul »Stefan cel Mare« intră în port. M. Sa Regele a debarcat pe ponton, unde primarul îi prezintă tradiționala pâine cu sare. Dne din înalta societate au oferit M. S. Reginei flori. M. Sa Regele, urmat de sultă a vizitat lucrările liniei ferate și construcțiile pentru agențiile de navigație.

La ora 10 Suveranii și-au luat rămas bun dela cel prezenți și peste cinci minute yachtul regal a plecat, în timp ce uralele călduroase nu mai erau sfârșit.

Călărași, 4 Malu. Orașul este frumos pavozat. O lume imensă a venit să salute pe Suverani.

Yachtul regal a intrat în port la ora 1.35 p. m.

Suveranii sunt întâmpinați pe debarcader de prefectul județului și dl general Zota și corpul ofiteresc.

Doamnele au oferit numeroase buchete de flori M. S. Reginei.

M. S. Regele după ce a ținut cerc cu reprezentanții autorităților a trecut în revistă trupele.

La ora 2.30 yachtul regal a plecat din Călărași făcându-se suveranilor entuziaste ovațiuni.

C. Vodă, 4 Mai. Azi cu un tren special au sosit din Constanța foarte multă lume, toate școlile publice, societățile, comunitățile și seminarul musulman din Medgidia.

Orașelul nostru e frumos pavozat.

Pretutindeni făfăie drapelul tricolor. Pe străzi se observă oarecare agitație, oarecare mișcare de nerăbdare, cu toate că timpul e nefavorabil. E posibil chiar ca în momentul când va acosta yachtul regal, la ora 6 jum., să plouă.

În port s'a ridicat un elegant pavilion, în care se va face recepția și prezantarea persoanelor oficioase, de asemenea s'au construit și mai multe arcuri de triumf.

În momentul când vă telegrafiez aceste ultime știri, deși mai sunt două ore până la sosirea yachtului regal, totuși publicul a început să se scoboare în port.

Numeroase forțe polițienești aduse din Constanța păstrează ordinea.

Cernavodă, 4 Maiu. Yahtul regal »Stefan cel Mare« aducând pe înalții oaspeți a intrat în port la ora 6 și jumătate.

Autoritățile civile și miniștrii au primit pe Suverani, urându-le bună venire.

O companie din batalionul 7 vânători, mici dorobanți și muzica 2 pioneri dorită din Capitală au dat onorurile militare.

300 de coriști din Constanța sub conducerea maestrului Baston au cântat imnul regal.

M. Sa Regale, M. Sa Regina a rămas pe bord, și A. S. Principele Carol s'au întreținut cu veteranii și reprezentanții autorităților unde doamnele i au oferit buchete de flori.

Seara la ora 9 s'a servit o masă pe yacht, la care au fost invitate mai multe persoane oficiale.

Brăila, 4 Malu. În port se continuă cu activitate pregătirea pentru primirea Suveranilor. Se construiesc arcuri de triumf și se pavozează agenția N. F. P.

D. Angelo Teodorescu, căpitanul portului, a fixat azi definitiv ordinea în care vor lua parte vasele din portul nostru la primirea suveranilor. Astfel un număr de 19 remorchere, frumoase pavozate, — plecate la ora 2 da aci — vor întâmpina cortegiul regal la punctul Gropeni de unde îl vor însoți până la port, iar la plecare până la Galați.

Câteva din aceste 19 remorchere vor însoți yachtul regal până la Sulina.

Hârșova, 5 Maiu. — MM. LL. Regale și Regice însoțite de dlul prim-ministru, dl Sturdza și V. Morjun, ministrul lucrărilor publice, plecând la 9 dim. din C. Vodă, au sosit în localitate cu Yachtul »Stefan cel Mare« la 11 dim. M. Sa Regele a debarcat în port, fiind întâmpinat de subprefectul plășei și primarul comunei, cari au urât bună venire. Apoi au fost prezentate autoritățile și s'a trecut în revistă primarii rurali și școlile urbane și rurale. M. Sa s'a întreținut mult cu veteranii din localitate. M. Sa Regina a primit pe Yacht o delegație de elevi și eleve ale școlii locale, însoțită de institutori. Copilașii au recitat și cântat mai multe bucăți cari au plăcut

mult Reginei. În urmă elevii și institutorii au fost fotografiați în grup.

La ora 11.35 MM. LL. au părăsit debarcaderul în uralele mulțimei și s'au urcat pe bordul Yachtului.

Peste puțin vasul a părăsit Hârșova, plecând spre Brăila.

Țiimpul foarte frumos. Primirea a fost cât se poate de grandioasă.

Hârșova, 5 Maiu. — La 11.45 yachtul regal »Ștefan cel Mare« părăsește portul nostru, secundat de mai multe vedete militare și de vasele »Domnul Tudor« și »Dunărea«.

Prefectul județului nostru dl Sc. Vârnav, după dorința M. Sale Regelui, însoțește cortegiul regal până la Brăila.

C. Vodă, 5 Maiu. — Azi dimineață la orele 8 jum., A. S. R. principele Carol a vizitat cu deamănuntul fabrica de petrol »Traian«.

C. Vodă, 4 Maiu. — M. M. L. L. Regele și Regina au sosit la Ostrov la ora 3 și 15 p. m., pe când ploaia torențială. Cu toate acestea, M. Sa Regele s'a scoborit pe țarm, a trecut dinaintea frontului companiei de onoare, înaintând chiar prin oraș unde a stat de vorbă cu mai mulți locuitorii. În timpul acesta, M. Sa Regina a primit pe bord pe elevele școlii primare precum și o delegațiune a doamnelor din localitate, care i-a oferit frumoase mănunchiuri de flori.

Plecând dela Ostrov, pe tot drumul, locuitorii satelor de pe ambele țarmuri ale Dunărei, în special cei din Oltina, au eșit în mare număr pe mal spre a saluta trecerea MM. LL.

Brăila, 5 Maiu. — La ora 3 pe tot lungul cheiurilor din port și în tribunele anume ridicate, staționează un public imens, cuprins de neastâmpărul așteptării.

Încă dela ora 1 au plecat întru întâmpinarea yachtului regal o sumedenie de vaporase și remorhere din portul nostru, printre care notez în trecut: Mântuirea, Rafail, Austria, Mon Plaisir, Lori Antigoni, Luigi Machi, Regina Terezia, Ferdinand Helidon, Margareta Turliani, Mascota, Jean Julius și multe altele, cari vor aștepta cortegiul regal la punctul Gropeni, însoțindu-l apoi până în port.

*

Atât vasele din port — în număr de vreo 200 cât și întreg portul, sunt admirabil pavozate cu verdeț și drapele române și străine.

Brăila, 5 Maiu v. — Yachtul regal a sosit în port la ora 4. Înainte și în urma vasului se aflau remorherele, cari formau suite. Yachtul acostând la țarm, M. Sa regele, însoțit de prințul Carol, ministrul, a debarcat pe țarm, fiind întâmpinat de prefectul Orașului și primarul D. Ionescu, care i-a oferit tradiționala pâine și sare, generalul Vartade, senatorii și deputații de Brăila și corpul consular. Mulțimea a salutat prin urale entuziaste pe Iubiții ei Suverani.

Apoi regele a trecut în revistă compania de onoare, școlile și societățile — au urmat prezențele oficiale.

M. Sa regina a rămas pe bord, unde a primit pe d'role din elită, care i-au oferit buchete numeroase de flori.

Mai multe petișuni au fost înmănați Majestății Sale.

La ora 4 și 45 yachtul a părăsit portul nostru în uralele mulțimei.

Galați, 5 Maiu. — Ziarul »Tribuna Liberală« din localitate publică, în pagina I a numărului său de ieri, următorul apel al primarului orașului nostru:

Iubiții concetățeni,

»În cursul călătoriei ce Majestățile lor Regele și Regina cu Augusta Lor familie vor face pe Dunăre în primele zile ale lunii Maiu c., Luna la 5 Maiu orele 5^{3/4} d. a., se vor opri 45 minute și în portul orașului nostru.

Primirea Augustelor Lor persoane se va face de autoritățile publice de cetățeni, în pavilioanele ridicate în port pe plața cerealelor.

Făcându-va cunoscut acest eveniment fericit pentru orașul nostru, sunt sigur, Iubiții cetățeni, că și de data aceasta, ca și întotdeauna, primirea ce veți face Augustilor Noștri Suverani va fi călduroasă și la înălțimea sentimentelor domnilor-voastre de iubire și devotament pentru tron și dinastie.

Primar, G. N. Gămulea.

Sulina, 5 Maiu. — Ieri dimineață a acostat în rada portului nostru marele cuirasat rus Sinoppe, venind direct din Sebastopol. Pe bordul vasului se află și amiralul Noke, trimis din partea M. S. Țarului Rusiei, să salute pe Iubiții noștri suverani.

Amiralul s'a imbarcat pe canoniera Donetz, care însoțea cuirasatul, și a venit în port, — căci Sinoppe având un tonaj prea mare n'a putut intra pe canal. Dl lt. comandor Negru, comandantul bricului Mircea, a vizitat, pe bordul canonierei pe amiralul Noke, care i-a întors apoi vizita pe bordul bricului.

Înainte de a acosta în port, canoniera Donetz a salutat orașul prin două lovituri de tun, la care a răspuns canoniera Grivița.

Din Bucovina.

Festivalul Junimii. De mare însemnătate sunt pentru dezvoltarea noastră națională și culturală sărbătorile, ce le prăznuim noi românii din când în când, povestindu-ne în cadrele programelor acestora multe suferinți, ce trebuie să le îndurăm și rarele noastre bucurii.

Durere aceste sărbători românești, la care iau parte reprezentanții tuturor trunchiurilor, răslețite ale corpului național sunt destul de rare. Și aceasta este cauza, că dacă s'ar aranjează din când în când ele sunt cu adevărat o Meccă românească, la care se strecoară sute de români de pe toate plaiurile și câmpiile românismului.

Știrea despre sărbarea unei astfel de festivități ne sosește acum tocmai din acele părți, unde am fi dorit de mult să și poată da întâlnire reprezentanții de pretutindeni ai neamului; din Bucovina românească, care păstrează rămășițele sfinte ale lui Ștefan-cel-mare, din aceea Bucovina, care este bogată în rămășițele multor evenimente istorice, dar care astăzi are trebuință de mai multă îmbărbătare în stăruința pentru tot ce e românesc.

Societatea academică »Junimea« — despre care suntem obișnuiți să auzim multe lucruri bune și frumoase — împlinește acum 30 primăveri. Și acest eveniment însemnat în viața culturală și națională a românilor bucovineni, se pregătesc frații noștri să-l sărboreze în mod festiv, așa cum se cuvine să se aranjeze o sărbare curat românească.

»Junimea« s'a înființat în anul 1878, adică la trei ani după ce s'a dat Bucovinei universitate. Un mănunchiu de tineri în frunte cu savantul profesor dela Universitatea din București dl Dimitrie Onciul și regretatul compozitor Ciprian Porumbescu i a pus temelie. Rândurile foștilor membri activi sunt împodobite cu nume ca Huzmuzachi, Stărces, Flondor, Grigorcea, Onciul, Vasilco, Grigore Fillmon, George Popovici ș. a. din Bucovina; episcopul Conon Aramescu Donici și câțiva profesori universitari din România, apoi toți doctorii de teologie din Ungaria, cari au studiat în Cernăuți, precum și bărbați ca dr. Valeriu Branighe, dr. Ștefan Petrovici ș. a.

Între membrii ei onorari figurescă cele mai marcante persoane — amintesc numai pe dl Alexandru de Moclonyl și dl dr. Al. de Valda-Voevod.

Averea societății — după raportul anual din 1906/7 — este de 134137.30 coroane. Biblioteca constă din 4719 vol. Numărul membrilor ei activi este o sută.

Aceasta societate, care are în fruntea ei în anul acesta, un președinte bănățan, ceace este o raritate, conform trecutului, menirii și muncii depusă pe altarul națiunii are să-și serbeze aniversarea ei în mod impozant în prezența reprezentanților românilor de pretutindena.

Sărbătorile constau dintr'un comers festiv, mare șezătoare literară, la care vor colabora cei mai distinși scriitori ai noștri din România și Bucovina, și din reprezentarea dramei poetului St. O. Iosif: »Zorile«, în prezența autorului.

Se vor aranja apoi conveniri sociale, se vor vizita locurile istorice ale Bucovinei, precum și mormântul lui Ștefan cel Mare dela Putna.

Terminul șinerii acestor sărbători este fixat pe zilele de 8 și 9 Iunie st. n. Iși vor da întâlnire în Bucovina o mulțime de profesori universitari, literați, deputați parlamentari, studenți, cât și multe alte persoane însemnate ale românilor de pretutindeni.

Îmi țin deci de datorință să atrag luarea aminte încă de cu vreme a cetitorilor »Tribunei« asupra acestui festival înălțător. Românii din Ungaria sigur vor fi reprezentați în mod impozant la aceste sărbări ale fraților bucovineni. Aceasta le este și datorința, când este vorba de sprijinirea fraților lor din mult oropsita »țară a fagilor«.

C. Frasin.

Din România.

Programa sărbării zilei de 10 Mai 1908. În revărsatul zorilor, 21 tunuri vor anunța căpitatei solemnitatea zilei.

La 10^{1/2} ore dimineața se va oficia la mitropolie un serviciu religios, în prezența Maiestăților Lor Regelui și Reginei și a Altețelor Lor Regale Principei și Princesei României, înconjurați de curțile regale și princiare.

Vor fi de față la acest serviciu religios: președintele consiliului, ministrul, președinții, vicepreședinții și birourile corpurilor legiuitoare, precum și senatorii și deputații aflați în capitală, înaltele curți de casațiune și de conturi, »Academia Română«, corpul profesoral, curțile și tribunalele, primarul capitalei cu consiliul comunal, camera de comerț și înalții funcționari ai statului.

Armata va fi așezată pe strade și piețe, între Palat și Metropolie.

Pornirea dela Palatul din București a Maiestăților Lor Regelui și Reginei împreună cu Altețele Lor Regale Principele și Princesa României, spre a asista la serviciul religios, se va anunța prin 101 tunuri.

La orele 11 și jumătate, Maiestatea Sa Regele va primi defilaerea pe bulevardul universității, înaintea statuei lui Mihailu-Viteazul.

Dela orele 8 seara muzicile militare vor cânta în grădina și piețele publice.

Registrele de înscriere la Maiestățile Lor Regale și Regina vor fi deschise la palatul din capitală.

În această zi, la orele 10 și jumătate dimineața se va oficia un serviciu religios în toate comunele urbane și rurale din țară, la care vor asista autoritățile locale.

Din străinătate.

Răscoală în China. Firul telegrafic din Hongkong aduce următoarele știri din orașul Junnan: Răsculații au ocupat cetatea Mantse devastând totul și prădând toată muniția armatei. Au ocupat apoi orașul Chneting luând în stăpânire linia ferată, și silind pe amplolații căilor ferate să se supună ordinațiunilor lor. Numărul răsculaților crește încontinuu. Guvernatorul provincial a trimis armată numeroasă la fața locului pentru pedepsirea răsculaților.

Scufundarea unui vas. Vasul »Felix Faure« încărcat cu nikel din Noua Caledonia spre a fi adus la Havre, s'a scufundat lângă insulele Antipode nu departe de Noua Zelanda, Echipajul vasului a fost salvat.

Vasul »Président Felix Faure« eră unul din cele mai mari vase cu pânze, francez.

Principii moștenitori în Rusia. AA. LL. Principii moștenitori ai României au vizitat alaltăieri Duma imperiului.

Plenipotențiarul militar german, generalul von Jacobl, a dat un prânz în onoarea principelui moștenitor al României la care au mai luat parte suita Altețelor Sale Regale, ministrul României la Petersburg cu secretarul legațiunii, însărcinatul de afaceri german, atașați militari ai Germaniei și Austro Ungariei.

Albanezi atacând portul Santi-Quaranta. Vineri seara, o bandă de 40 de albanezi a atacat orașul și portul Santi-Quaranta; birourile telegrafului și a vămilor au fost jefuite, de asemenea și câteva prăvălii. Agențiile străine și consulare, birourile de navigație au fost cruțate. Trupele au fost trimise imediat la fața locului.

Vânătoare după tricolor.

»Gazeta Transilvaniei« aduce următorul canon revoltător despre prigonirile mai nouă săvârșite de organele polițienești încontra mândrului nostru tricolor etnic:

Nu credem să existe în Ungaria un al doilea oraș, în care să se însceneze o vânătoare mai ridicolă și mai grețoasă încontra tricolorului, ca chiar în Brașov.

Nu înțelegem nici decum pentru ce unele organe orașenești caută cu tot adinsul să provoace scandaluri publice, cari repezindu-se an de an, sunt menite să tulbure pacea Brașovului, pe care reprezentanții oficiali o relevează cu alăta aplomb cu ori și ce prilej? Pentru ce unele organe ale poliției, cari sunt în primul rând chemate să purceadă cu cel mai mare tact și cu cea mai mare prevedere la ori și ce pretinsă transgresiune, dau ansă la aglomerațiuni de oameni curioși, pe cari în loc să-i împrăștie în pace și liniște, îi ațâță prin injurături ordinare, prin ghionturi, ba chiar și prin lovituri cu sabia și amenințări cu revolverul — cum se spune de martori oculari, că s'ar fi întâmplat ieri, în ziua mare, — ca să-i ducă apoi cu mare alaiu la poliție?!

Dar să revenim la obiect. De când s'a interzis în Brașov purtarea tricolorului, s'a întâmplat ca an de an să se găsească cineva, care din simț de pietate să depună în ziua de 3/15 Mai o coroană cu funtă tricoloră pe mormântul cântărețului redeșteptării noastre Andreiu Mureșianu, care și doarme somnul de veci în cimitirul capelei române din Groaveri. An de an cununa se confiscă de către poliția din Brașov — și incidentul se încheie și se dedă uitării. De câțiva ani încoace, repezindu-se depunerea cununii cu tricolorul, poliția a luat întinse măsuri, ca aceasta să nu se mai repete. În noaptea spre 3/15 Mai Groaverul și cimitirul mișună de polițiști, ca și când ar fi vorba cel puțin de a descoperi un vast complot cu bombe, iar cei cari din întâmplare treceau noaptea prin apropierea cimitirului, erau oprți în drum sau cel puțin urmăriți de polițiștii ascunși prin tuș sau după copaci. — Toate măsurile luate nu aveau însă rezultatul dorit, căci în zorile zilei de 3/15 Mai trecătorii se opriau mirați în fața mormântului lui Andreiu Mureșianu, de pe a cărui peatră sepulcrală strălucia cununa cu tricolorul, scâldată în razele aurii ale soarelui, ce se ivea maiestros după Tâmpa.

Cununa era din nou confiscată, pentru ca la anul să se ia și mai întinse măsuri. Aceasta s'a întâmplat și anul acesta și măsurile au avut efectul dorit, căci deastădată piatra sepulcrală a rămas nelucununată, în schimb însă — înălțau pe monumentul lui Arpad de pe vârful Tâmpii, pe Turnul negru de după zidul și de pe numeroșii pomi steaguri tricolore, puse de mâni nevăzute.

Intervenind poliția, steagurile și stăgulețele au fost îndepărtate după multă trudă, căci cei ce le pusese rău au atârnat pe crengile cele mai extreme ale pomilor înalți. La luarea acestor steaguri, asistau de sine înțelese, mulțime de școlari, cari se jucau în locurile din fața școlii destinate pentru jocurile în liber și mulți alți curioși cari urmăreau lucrările de »salvare« ale polițiștilor cu observări și alte manifestațiuni nevinovate.

În ziua următoare s'a repezit același lucru, ivindu-se din nou stegulețe tricolore, ce atârnav pe câte un pom, iar ieri pe la orele 9 d. a. se făcuse vestea, că cineva a pus o cunună cu tricolor pe mormântul lui Andreiu Mureșianu. Un martor ocular ne povestește următoarele: Trezându-se pe la orele 3 p. m. prin Groaveri, am văzut un număr mai mare dintre elevii școlilor române, cari erau ocupați cu jocurile lor obișnuite în fața școlii, s'au cari eșiau tocmai din școală, mergând în pași repezi spre livadia din fața cimitirului capelei române, unde era concentrat un număr mai mare de curioși. Mergând și eu spre locul amintit, mi s'a spus că pe mormântul lui Andreiu Mureșianu s'a găsit o cunună cu tricolor, dar tricolorul a fost deja îndepărtat de un necunoscut.

Un polițist, care zărise această cunună, a luat-o răzna la poliție, ca să anunțe cele întâmplate. În

câteva minute s'au prezentat în fața cimitirului, în galop întins, trei polițiști călări, după ei găfăind câțiva polițiști pedestri, iar ceva mai târziu o trăsură cu un comisar de poliție și alți câțiva polițiști. Adunându-se tot mai mulți curioși în apropierea cimitirului, polițiștii l-au provocat să se îndepărteze. Unii au cedat, iar alții, între cari o ceată de elevi curioși, au rămas și mai departe, privind cu mare curiozitate la ce se vor desfășura. Atunci unul din polițiști a tras sabia, dând în mulțime, iar altul (călare) amenința că va pușcă dacă mulțimea nu se va împrăștia.

Mi se spune, că polițiștii au însoțit provocările lor cu cuvinte grosolane, adresate elevilor, ca »büdös oláh« etc. Deodată văd că doi polițiști înhața pe un elev din școala comercială și îl duc cu forța spre locușul poliției.

O ceată de elevi, gesticulând și protestând contra acestei arestări, au însoțit pe cel deținut până în localul poliției, intrând și ei în localul oficiului polițienesc. Celor ce au intrat nu li s'a mai deschis poarta, ci au fost ținuți în curte spre a fi ascultați. Interogatorul a durat până la orele 10 seara, când elevii au fost trimși la locuințele lor sub escortă polițienească.

Atâtea ne-a spus martorul ocular.

După cum aflăm, elevii, 18 la număr, au fost arestați unanim, că nu știu cine a depus coroana cu pricina. Interogatorul a fost luat de căpitanul și vice-căpitanul poliției și ni se spune că despre incident s'a raportat deja și ministrului.

Dacă cele spuse de martorul ocular corespund adevărului, nu putem decât să condamnăm modul de purcedere, lipsit de tact, ce s'a observat de către unele organe ale siguranței publice la apianarea acestui incident.

Trebue să ne întrebăm însă, că pentru ce se pune vina depunerii coroanei cu pricina, tocmai în cărca elevilor școlilor noastre? Pentru ce să nu fi depus această coroană d. e. unul dintre mii de români brașoveni, între cari se află sute de muncitori cari trec zilnic des de dimineață și pe la orele 1 d. a., pe lângă cimitirul din Groaveri? Ne face impresia, că anume se învinovătesc școlarii noștri, pentru a pricina neplăceri institutelor noastre culturale, cari — desigur și de astădată — vor fi expuse celor mai grosolane calomniilor din partea foilor șoviniste, cum s'a întâmplat și în trecut.

Precum suntem informați direcțiunile gimnaziului și a școlii comerciale române au pornit din proprie inițiativă cercetarea pentru a erua pe cel ce a depus tricolorul pe mormântul lui Andreiu Mureșianu dacă în genere acela s'ar afla între elevii școlilor.

Este însă curios și foarte semnificativ, că direcțiunile școlilor noastre, cari în primul rând sunt interesate în cauză, n'au fost înștiințate până acum din partea poliției despre cele întâmplate. În schimb însă — după cum scrie »B. L.« — poliția a înconștințat telegrafic ministerul...

Se vede, că organele poliției volesc să-și câștige cu orice preț lauri — leftini.

Ziarul »Brassó! Lapok« apărut ieri dimineață, raportează cazul, ca și când poliția din Brașov ar fi surprins pe vre-o 50—60 elevi români în momentul când volau să depună în corpore o cunună pe mormântul lui Andreiu Mureșianu. Nu știm de unde și-a luat numita foaie aceste informațiuni eronate.

Interesante sunt însă șirele, cu cari introduce numita foaie cele întâmplate a altăieri.

»Acelor demonstrațiuni de ordin mai mic — scrie »B. L.« — cari le aranjează an de an pe la mijlocul lunii Maiu elevii români, ca să arbozeze mici stegulețe românești pe unele locuri sau în cazul cel mai rău — adevărat din punct de vedere șovinist maghiar: rău — ca să înconștințe mormântul poetului român Mureșianu — nu le atribuim nici un caracter serios...

»O mică însuflețire patriotică în mijlocul lunii Maiu, când înverzesc pomii și tufele, la aniversarea morții unui mare poet român: și zău din sufletul omului înmugurește o emoție patriotică și elevii români cu mustecioarele abia răsărite pornesc și aplică câte un steguleț de hârtie unul lângă altul, unde acele s'ar vedea mai bine, dacă poliția nu le-ar îndepărta de cu vreme,

sau își duc tributul pietății lor în cimier la mormântul lui Mureșianu și fantasează un pic spre marea Românie (!) și să spunem verde, nici nu se poate omul supăra pentru treaba asta. Trebue să fi șovinist. Aceasta e condiția de existență deopotrivă a națiunilor înfloritoare, decadente și apăsate. Dacă arborează steagurile lor, să le luăm jos, dacă încoronează cu cunună, de cari atârână panglici tricolore, mormântul lui Mureșianu, să luăm jos panglica, dar să nu ne atingem de cunună, de floarea vie a pietății și a mintirii. Mureșianu este mortul lor. Odată ne-a fost poate dusman, dar de atunci s'au scurs multe zeci de ani. Am uitat deja pe acei, cari ne au supărat.

Verdictul din Oradea-Mare.

Sever Bocu achitat de trei articole și numai într'unul declarat vinovat.

Condamnat la 14 zile temniță de stat.

Curtea cu juri din Oradea-mare a adus ieri un verdict în procesele »Tribunei« care desigur va produce o mare senzație în toată lumea românească. Curtea cu juri a absolvat pe redactorul nostru dl Sever Bocu, în trei articole înscrinate, cari nu-i vorbă s'au dovedit că nu sunt scrise de dânsul dar pentru cari atât senatul de acuză cât și tribunalul în decursul desbaterii de ieri, l-a tras la răspundere ca redactor responsabil, cerând juraților să-l declare vinovat pentru agitație contra națiunii ungurești.

Curtea cu juri, alcătuită din cetățeni din Oradea-mare, toți maghiari, a dat însă un verdict achitător și numai într'un articol l-a aflat vinovat. Verdictul a produs mare senzație în orașul întreg. Chiar verdictul de condamnare, care s'a adus asupra unui articol, recunoaștem cam aspru în unele expresii, s'a adus după mari și lungi frământări în sinul juraților, și acum după ce a trecut, credem că nu facem indiscreție, publicând ceea ce n'a putut să nu transpire din consfătuirea juraților, că verdictul s'a adus numai cu un singur vot.

În urma acestui verdict, care face onoare cetățenilor din Oradea-mare și care desigur este un avertisment și pentru guvern, care poartă răspunderea pentru persecuțiile acestea neomenoase, — tribunalul, pe baza numeroaselor circumstanțe atenuante l'a judecat pe dl Sever Bocu la 14 zile temniță de stat și 100 cor. amendă.

Este prețios pentru noi verdictul acesta, rostit de cetățeni liberi, de maghiari, în niște procese, în cari avem informații autentice, că guvernul direct le-a forțat în contra »Tribunei.« Era un secret public în Oradea-mare că dl Bocu va fi osândit la cel puțin 1 an și jumătate și procurorul era pregătit să ceară deținerea lui momentană. Insuși ministrul Günther, căruia i s'a adus la cunoștință baza de drept imposibilă pe care s'a pus parchetul și pe care a acceptat-o tribunalul, și a fost rugat să exopereze pe cale de grație retragerea proceselor, a refuzat brusc aceasta, târându-l pe redactor înaintea juraților despre cari era convins că-și vor face datoria (!)

Jurații din Oradea-mare da, și-au făcut datoria, aplicându-i ministrului palma meri-

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás

măstru de monumente și pietre de cimitir.

Fabricație proprie din marmoră, granit, soynit, labrador etc., din pietre de mormânt magazina se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central: **Kolozsvár, Dózsmá-ut. nr. 21.** Telefon 662.

Filiale: Nagyvárad, Nagyzeben, Déva și Bánpatok.

bată și rostind un verdict care face onoarea democrației și sentimentului lor de dreptate. Vom da un raport amănunțit despre decursul desbaterii, nu putem să nu aducem și aici însă elogiul tinerului avocat dr. *Iustin Marșlea*, căruia fără îndoială i-se revine o mare parte din succesul zilei de ieri.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 20 Maiu n. 1908.

— **Crima cea mare.** Inregistrând haita nebună a poliției din Brașov, despre care vorbim în altă parte a ziarului nostru, »Az Ujság« scrie :

»In decursul cercetării studenților români s'a constatat că și fundul chipiului (șapca) lor era căptușit cu triclorul românesc.

Ceva mai absurd nu s'a scris : adică poliția să se amestece și când e vorba cum să căptușește românul haina ? Și triclorul în fundul pălăriei primejduește — »*Ideia* ?«

— **Conjurație contra Ungariei.** Firul telegrafic din Berlin aduce următoarea știre de nechezut : In sâmbul »Ligei maghiare« din Chicago care are circa 2600 de membri s'a pornit o mișcare al cărei scop este să provoace anarhie atât în Austria cât și în Ungaria. Liga întretine legătura cu toți socialiștii americani, ca America să-și dea sprijinul conducătorilor revoluționari.

In statele-unite »Liga slovenă independentă« și »Federațiunea Italiană« care are 16,000 de membri s'au alăturat »Ligei revoluționare«.

— **Demonstrații în Praga, contra nemților.** Ieri seară s'au adunat ca în vreo 500 de oameni pe piața Vențel voind ca să demonstreze. Poliția a intervenit și a împrăștiat în grabă tumultul, din care o parte însă din nou s'a strâns în strada Maria și a spart ferestrele sașei de gimnastică germane. Poliția care era în spropiere fiind amenințată de mulțime a pușcat în aer. La acestea au mai alergat în ajutor și alți poliții împrăștiind tumultul. 15 demonstrații au fost defilați.

— **Procesul haraminelor dela Dános.** După o pauză de trei zile, ieri s'a reînceput percheziția procesului dela Dános. Ședința aceasta a fost numai formală, de oarece președintele Rónay după ce a declarat că tribunalul nu a terminat formularea întrebărilor, amână ședința pe Joi, când se vor cere celelalte întrebări.

— **Finaleul atentatului dela Branicica.** Ne aducem aminte de țipetele de alarmă ale nespălaților dela fițuicele maghiaro-jidănești când cu atentatul dela Branicica.

Atunci țipau în gura mare că daco-românii ar fi pus dinamită sub podul dela Branicica și că voiesc a-l arunca în aer ca astfel să fie întreruptă ori-și-ce legătură cu Ardealul pe care România voește să-l conștopiască.

Ce e mai mult au cerut și miliție pentru înfrângerea românilor care au de gând să se răscuțale, și să scuture jugul maghiar. După ce însă s'a descoperit atentatorul au început să bată în retragere, mai apoi să desmintească toate minciunile sfruntate scrise cu atâtă ură la adresa românilor, făcându-se singuri de risul lumii.

Atentatul acesta s'a întâmplat anul trecut în noaptea spre 17 Iulie. Podașul italian Petru Nedelcovici după ce s'a construit un nou pod de fier peste Murăș și ne mai gândind de lucru în desperarea sa a încercat atentatul.

Un prieten al său, bărdășul Vandelli, i-a procurat dinamita necesară la spargerea podului.

Dinamita a explodat cu câteva momente după ce a trecut trenul accelerat cu care călătoriau atunci 156 de persoane. Bubuitura exploziei a stârnit o panică grozavă între călători, dar spre norocul lor erau deja în afară de primejdie.

Procuratura din Deva a intentat proces lui Nedelcovici și Vandelli.

Curtea cu jurați i-a declarat de vinovați și astfel au fost osândiți la câte 6 ani temniță ordinară.

Ieri debătându-se acest proces la Curia reg. din Budapesta recursul de nulitate a fost respins și astfel sentința s'a ridicat la valoare de drept.

— **Demonstrații antimaghiare la Raguză.** Valurile antipatiei față de maghiari au ajuns să bată până la îndepărtata Raguză. In zilele trecute s'a ținut acolo sub cerul liber o mare adunare de protestare în contra terorismului maghiar înfiripat în Croația. Otorii au înflărat de acord politica lui Rauch, iar mulțimea ținea lisonul cu întreruperi pline de înzulte la adresa maghiarilor.

— **Deruta cavalerismului maghiar la Fiume.** Am anunțat deja că reprezentanța orașului Fiume a decis deportarea ziaristilor dela »Magyar Tengerpart« *Murai* și *Fodor*, și că consiliul teritorial schimbând hotărârea reprezentanței le-a interzis acestor paralei ai grandomaniei maghiare să mai calce în cetățuia mandolinelor. Frumoașele italiene, drăgălașele vestale ale amorului profan, au un titlu mai mult la simpatia noastră, iar cavalerismul maghiar a primit de învățătură o palmă ce nu se poate spăla.

Decisul de expulzare a fost înmănat numai lui Fodor, căci Murai în vârtutea vitejiei proprii cavalerismului rasei sale a luat din vreme tălpășița. Ziarele maghiare scriu, că verdictul consiliului s'a adus spre mulțumire generală. Înțelegem.

— **Un nebun care e cuminte.** Din New York se anunță, că milionarul ucigaș Thaw Henry datorește mai mult de 200.000 de dolari advocaților și doctorilor, dar nu vrea să plătească nic o para câtă vreme e considerat de nebun. Thaw rezonază foarte corect, căci un nebun nu poate să subscrie checuri și nici în bani gata nu i-se permite să plătească. Dr. Iean, care pe atunci consimțise ca Thaw să fie declarat publice de nebun și să fie trimis în casa nebunilor, acum zice, că Thaw în timpul acela de fapt era nebun, dar în privința emoțiilor sufletești e ca o bucată de pânză, care mai înainte era murdară, iar acum în urma curei, e deja curată.

— **Oale răătăclă.** Ioan Mioc, ofițer la magistratura din Arad, și-a maghiarizat numele în »Munkácsy«.

A lui să fie!

— **Cu balonul peste marea baltică (albă).** Duminică s'a scoborit un balon cu doi ofițeri svedieni la țarmul ostic al mării baltice în Curland în timp de 12 ore. După ce s'au dat jos din balon au cercetat orașul Eydkühnen (la granița Germaniei) de unde au călătorit cu trenul până la Danzig iar de aici cu vaporul la Stockholm.

— **Fundațiune de 4 milioane franci pentru studenții săraci.** Din Paris se anunță moartea bancherului Commerce, care a testat întreaga sa avere de 4,000.000 de franci pe seama studenților săraci din Paris, cari voiesc a studia științele de fizică și chimie. O parte a fundațiunii e destinată pentru repararea laboratoarelor de fizică și de chimie.

— **Un caz misterios.** Un caz misterios s'a petrecut la Mannheim.

Îndată după masă a încetat subit din viață femeia unul tânăr inginer. Medicul a constatat un atac de apoplexie.

La autopsie s'a constatat însă că victima a murit otrăvită. Îndată ce s'a constatat rezultatul autopsiei, soțul victimei, s'a sinucis și el prin otrăvire.

— **Grevă agrară în Italia.** Din Roma se anunță; camera muncitorilor din Placenza împreună cu societățile muncitorilor din provincie au hotărât ca *toți muncitorii de câmp se declare grevă.* In urma acestei deciziuni munca câmpului a conținut pretutindeni.

— **Poetul polon Henric Sienkiewicz osândit.** Tribunalul din Viena l-a osândit pe renumitul poet polon Henric Sienkiewicz la 300 coroane amendă. Pe timpul grevei de foame a studenților ruțeni, Sienkiewicz a scris într'un ziar din Viena că întreaga operă a studenților ruțeni este o simplă comedie, deoarece studenții ruțeni în închisoare nu rabdă foame ci mănâncă beef-steak și beau vin. Studenții ruțeni l'au dat în judecată pe Sienkiewicz pentru calumnie.

— **Aniversarea regelui Alfons.** Birourile camerei și senatului, delegațiunii din partea tuturor corpurilor constituite, toate autoritățile, numărul ofițeri din armată și marină au mers la palat pentru a felicita pe regele Alfons cu ocaziunea aniversării sale. Regele a exprimat în mod călduros mulțumirile sale.

— **Mari inundații în Tirol.** In urma căldurilor cea au domnit în ultimele zile zăpada topindu-se toate râurile și râulețele s'au revărsat făcând pagube mari.

— **Lege salutară.** Parlamentul italian a adus de curând o lege, care oprește pe viitor purtarea de cuțite și pumnale. Că într'u cât se va putea executa e întrebare, căci temperamentul aprins al fraților italieni, setoși de răzbunare și jaluzi la nebunie, chiar dacă se va exclude pe viitor la încălțările de dragoste și certele de mahală întru trebuințarea acestor unelte ucigătoare, va găsi alte arme sângeroase. Dar totuș legea e merită să aibă un efect salutar.

— **Poarta protestează în chestia rechemării trupelor din Creta.** Poarta a protestat pe lângă puteri în contra rechemării trupelor internaționale din Creta invocând obligațiunea puterilor de a apăra drepturile de suveranitate ale Sultanului și viața și bunurile mohamedanilor.

— **La fondul de 20 bani al »Reuniunii socialilor români din Sibiu« pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare, au mai dăruit :** L. Măndreanu, măsar în amintirea soacrei sale I. c. Ioana Neagoe, 1 cor., Livia dr. Crăclunescu, 40 bani, Vasile Tipuriță, inv., Vale, în amintirea soției sale Măruța n. Stănilă 2 cor., Titu Morariu, paroh, Berghiu și soția sa Victoria n. Patachi, 1 cor., Ioan Conora, par., Calbor, 1 cor., dr. Cornel Popescu, hirotesit protopresbiter, Hațeg, 5 cor., dr. Eugen Meștanu, adv., Brașov, 2 cor. 50 fil. și Victor Tordăștanu, as. cons., 10 bani.

— **Al 125 lea.** Cassariatul »Reuniunii române de înmormântare din Sibiu« a solvit ajutorul statutar după răposatul membru Eva Tălmăcean n. Moldovean, fost precepușă.

Acesta este al 125-lea caz de moarte în sinul reuniunii române de înmormântare sibiene.

— **Biblioteca Academiei române.** Mișcarea în luna Aprilie 1908. A. *Cărți tipărite :* 1. Cerute cu buletine 583 cetitori, 1724 volume. 2. Imprumutate acasă 6 cetitori, 30 volume. Total 589 cetitori, 1754 volume. Aflătoare în sala de lucru 1843.

B. *Manuscripte și documente :* Manuscripte, 90 cetitori, 178 volume. Documente, 11 cetitori 1440 volume. Cărți vechi românești (1508—1830) 17 cetitori, 30 volume.

— **Invitare.** Tinerimea plugarilor gr.-or. români din Rătișor (Réihely) sub conducerea dlui Traian Fira dirigentul de cor din Iertof vă invită cu toată stîmna la Concertul împreună cu teatru ce se va ținea la ruga noastră (hramul sf. Nicolae de vară) în 9/22 Maiu a. c. în curtea ospătării dlui Luba Nicolaevici din loc (eventual în sală în caz de ploaie). După producțiune urmează joc.

— **Matzky Károly**, cofetar în Arad, recomandă pentru sezonul carnavalului cele mai fine prăjituri de thee și bomboane. Fabricație proprie.

— **Fața fragedă și mâna albă** este de cea mai mare importanță pentru frumusețea femeilor. Astăzi fiecare damă folosește numai cremă Marta și săpun Marta, fiindcă numai aceste s'au adeverit ca adevărat bune în contra piștrurilor, petelor de ficat, coșuri, miteseri, roșeața mânilor. Dă feții și mânilor frăgezime și culoare albă ca zăpada. Prețul unui borcan cremă Marta costă 1 cor. o bucată săpun 70 fil. Se poate comanda la singurul preparator: **Tómay Imre și Wachsmann Jenő**, drogerie și parfumerie în Szabadka.

BIBLIOGRAFIE.

Pomelnic pentru pomenirea viilor și morților, la liturgii și parastase, legat în pânză 50 fil., în hârtie 30 fil. Se află de vânzare la »Tipografia diecezană« și la »Tribuna« în Arad.

A apărut și se poate procura dela autori (Alsó-vist com. Fogaras) și dela toate principalele librării din patrie cartea: »Metodul Fonomimic« aplicat la învățarea cititului și scrisului românesc. Călăuză practică pentru a ușura învățarea cititului și scrisului din cl. I. și un studiu asupra metodelor folosite până acum în instrucție de **Gheorghiu B. Bceriu și Gheorghe Codrea** învățători. — Prețuri 2 coroane.

În editura »Librăriei Școalelor«, C. Sfetea, București, str. Lipsani 96 a apărut și se află de vânzare:

1. »Haiducul«, Bucura Dumbrava, tradus de T. N. Prețul 2 lei.
2. »Poezii pentru copii«, culese și publicate de G. H. Prețul 1 leu 50 bani.

Au apărut și se află de vânzare la institutul de arte grafice »Minerva«, București, Bulevardul Academiei 3 următoarele broșuri:

1. »O viață« umilul adevăr, de Guy de Maupassant, tradus de Em. Gârleanu. Prețul 2 lei.
2. »Răsplată«, nuvele. de N. Dunăreanu. Prețul 1 leu 50 bani.
3. »Opere complete«, Poezii populare ale Românilor, de V. Alexandri. Prețul 1 leu 50 bani.
4. »Cugetări«, de Adina Gr. Olanescu. Prețul 1 leu 50 bani.
5. »Dureri înăbușite« (Ediția II), de M. Sadoveanu. Prețul 2 lei.
6. »Momente, schițe, amintiri«, Opere complete de I. L. Caragiale. Prețul 2 lei.
7. »Cântarea cântărilor«, de Corneliu Moldovan. Prețul 1 leu.
8. »Extaz«, poezii de Maria Baiulescu. Prețul 1 leu 50 bani.

A apărut și se află de vânzare la administrația »Tribunei«

Românii din Bosnia și Herțegovina în trecut și prezent.

Comunicări făcute »Academiei Române« în ședința din 11 Octombrie 1904. Adăugate și întregite de **Isidor Ieșan**. Se poate căpăta cu prețul de 1 Cor. 50 fil. Plus 10 fileri porto.

A apărut:

CĂLĂUZ

prin

Constantinopole și împrejurime

de

Teodor Filipescu.

Prețul 80 fil., plus 10 fil. porto.

Se poate comanda dela autorul **Teodor Filipescu, Serajevo (Bosnia).**

Școlile confesionale atacate.

— Ședința dela 20 Maiu n. a Camerei. —

— Prin telefon. —

La ordinea zilei budgetul ministrului de culte și instrucție.

Prezidează **Justh**.

Referentul **Sághy** propune primirea budgetului, introducând cu tirade patriotice raportul său. Glorifică politica națională a lui **Apponyi**.

Vorbește **Csóthy Géza**. Nădăduiește că ministrul va rezolvi chestiunile bisericesti în spirit național.

Nagy Sándor: Critică tendențios școlile confesionale, zicând, că cu osebire la cele ale naționalităților învățătorii nu stăpânesc limba maghiară în deajurs și în consecință predarea studiului limbii maghiare lasă mult de dorit. Spune că ar fi priincios să se sporească numărul inspectorilor școlastici, ca școlile să poată fi mai des inspectate și progresul limbii maghiare ținut sub controlă rigoroasă. Mai consult ar fi, crede oratorul, să se statifice toate școlile confesionale.

Trecând la preparandiile noastre le trage o critică șovinistă, spunând că față de celea maghiare sunt la un nivel inferior.

Vorbește **Ballagi Aladár**. Se ocupă de chestiuni ce privesc universitatea și școlile medii.

Contele Vladimir Zichy ține o vorbire reacționară, detestând curentul liberal ce s'a înfiripat de câțiva ani la univertitate.

Trecând la chestia de naționalități debitează o mare neorientare în ce privește situația școlilor noastre. Vorbește de daco-românism.

Justh: Îl fac atent pe dl deputat să nu devieze.

VI. Zichy: Continuă învinuind învățătorii dela școlile confesionale cu nepatriotism. Învățătorii trebuie controlați. Spiritul patriotic trebuie promovat în școlile naționalităților.

Statul nu dovedește destulă energie în control. Chiamă atențiunea guvernului asupra bisericilor patriotice, cari — zice — trebuie sprijinite.

La sfârșitul ședinței ia cuvântul ministrul **Apponyi**.

Ține un expozeu, care se va sfârși abia în ședința de seară.

Ultime informațiuni.

— **Procese cu grămada**. În ziua de 7 Iulie se vor pertracta d'odată 7 procese pentru agitațiune în contra deputatului slovac **dr. M. Ivánka** »Agitația« ar fi comisă cu prilejul vorbirilor ținute la alegeri.

Un alt proces se va debate curând la **Rózsahegy**, intentat, tot pentru agitație, în contra altui deputat slovac: **Francisc Skicsak**, care ar fi agitat la o adunare electorală din **Iablonka**. Sunt citați 50 martori.

Poșta Redacției.

Pavel Căpraru, Gura-Văii. Nu înțelegem supărarea d'ale: direcția nu știe nimic de acel răs-

puns. Trimite l încă odată și ce e cu dreptate publică.

Poșta Administrației.

G. Lungu, Debrința. Abonamentul dv. e plătit până la 1 Maiu 1908.

Economie.

Concurs cu premii prolongit. La cererea mai multora prolongim prin aceasta până la Septembrie n. c., termenul pentru înaintarea comitetului nostru a lucrării »Nutrirea vitelor«, și îmbunătățirea mijloacelor pentru nutrirea vitelor peste tot și îndeosebi în anii de secetă, pentru care în 27 Decembrie 1907 publicasem concurs cu premiu de 100 cor. și cu termenul de 15 Măcurent.

Spre orientare notăm, că lucrarea să ni-se prezinte în manuscris și să fie scrisă pe câte o pagină de hârtie pentru înțelegerea tipărită. Sibiu 13 Maiu n. 1908.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu«. **Pant. Lucașu**, președinte **Victor Tordășianu**, secretar.

Reservele de cărbuni. O revistă germană a publicat de curând o interesantă statistică asupra rezervelor de cărbuni neexploatate încă prin gismentele cunoscute actualmente.

După această revistă, s'ar mai putea extrage încă 280 miliarde de tone în Germania; 12 miliarde în Anglia și Irlanda; 23 miliarde în Belgia; 19 miliarde în Franța; 17 miliarde în Austria; 40 miliarde în Rusia; aproape 700 miliarde tone în Europa întregă.

America de Nord, Statele-Unite și Canada posedă aproape 661 miliarde tone.

În cece privește Asia, este cu totul imposibil să se evalueze chiar în mod aproximativ cărbunul existent.

Se poate spune numai că gismentele sunt mult mai abundente ca acele ale Europei și Americii la un loc. Numai minele dela **Chansi** posedă un trilion 300.000 tone de cărbuni.

Producțiunea mondială, în 1905, era de 80 milioane tone; în 1906, ea se urcă la 922 milioane care se distribuie astfel: Statele Unite, 330 milioane; Anglia, 240; Germania, 173; Austria, 41; Franța, 30; Belgia, 21; Rusia, 17; Japonia, 11; iar restul în mici proporții pentru diferite țări.

Presupunând că producțiunea și consumațiunea mijloce ar fi de 1.500 milioane de tone, vedem că rezervele Europei și Statelor-Unite ar ajunge pentru o perioadă de 920 de ani.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 14 Maiu 1908

INCHEEREA LA 1 ORĂ :

Grâu pe Oct. 1908 (100 sig.)	20.12—20.14
Secară pe Oct.	17.66—17.68
Ovăz pe Oct.	13.60—13.62
Cămin pe Mai 1908	13.02—13.04

INCHEEREA LA 4 ORE :

Grâu pe Mai	23.12—23.14
Secară pe Oct.	17.70—17.72
Ovăz pe Oct.	13.70—13.72
Cămin pe Mai 1908	13.06—13.22

Prețul cerealelor după 100 kg. a fost următorul

Grâu

de Tisa — — — —	74 K. 22—24 K. 40
Din comitatul Albei — — —	75 » — 24 » 15
De Pesta — — — —	74 » 22—24 » 20
Bănățenesc — — — —	74 » 22—24 » 05
De Bacica — — — —	74 » 22—24 » 30
Săcară — — — —	20 » 10—20 » 40
Orzul de nutreț, cvallitatea I.	13 » 50—13 » 80
» de cvallitatea II — — —	13 » 10—13 » 50
Ovăz » » I — — — —	14 » 80—15 » 20
» » » II — — — —	14 » — 14 » 80
Cucuruz vechiu — — — —	— » — » —
» nou — — — —	13 » 10—13 » 50

Redactor responsabil provizor **Sever Bocu**.
Editor proprietar **George Nichin**.

«Pesăcana»

Institut de economii și credit societate pe acțiuni în Pészak.

CONVOGARE.

On. Domni acționari ai institutului de economii «Pesăcana» societate pe acțiuni Pesac (Pészak) sunt convocați la **Adunarea generală extraordinară** ziua de 15/28 Mai a. c. la orele 10 m. în localul societății.
Obiecte: Schimbarea disp. §. 12 din statute.
Pesac la 19 Maiu 1908.

Direcțiunea.

«Minerva»

Institut de credit și economii în Becléan.

CONCURS.

Direcțiunea nou înființatului institut de credit și economii «MINERVA» din Becléan (com. Szolnok-Doboka) publică concurs pentru ocuparea postului de **contabil** acestui institut.
Beneficiile împreunate cu postul susnumit sunt: salar anual de 1600 coroane și tantiemă statutară.
Concurenții au să dovedească cu acte în vedere că au calificarea dela vre-o școală comercială, praxa de până acum în afaceri bancă și cunoștința de limbi.
Ofertele sunt a se trimite la adresa dlui **Octavian Pavelea**, directorul institutului până în 31 Mai 1908.
Becléan, (Bethlen) la 15 Mai 1908.

Direcțiunea.

Direcțiunea Primei Societăți de Credit Funciar Român din București.

Anunț.

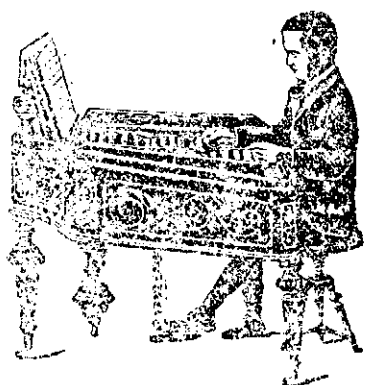
Se aduce la cunoștința dlor detentori de scrisori funciare, că plata cupoanelor de 1 leu 1908 și a scrisurilor funciare eșite la termen la ultima tragere, se va face cu începere de Luni 19 Mai (1 Iunie) a. c.

Exemplare de corecțiuni (propise) pe hârtie albă cea mai bună 90 fileri porto pentru 10 exemplare 30 fil. pachet de 5 kg. (până la 10 bucăți, 72 fileri; dacă banii se trimit înainte: **legarea corecțiilor «Haladás»** (de înlocuire) cu porto cu tot 1 cor. 40 fil. la **INGUSZ I. și fiul**, Arad.

Magyik Sándor, B.-Csaba

Fabricant de cimbale.

pregătește
cimbale
mai bune
cimbale,
precum și
pararea
tuturor in-
strumente-
lor
de
coardă

lângă garanție și prețuri moderate.

«ȘOIMUL»

Institut de credit și economii în Vașcău.

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului de contabil la institutul de credit și economii «Șoimul» societate pe acții în Vașcău, (Vaskoh com. Bihar) să scrie concurs pe lângă următoarele condițiuni:
Salar fundamental 1300 cor. relut de quartir 300 cor. tantiemă statutară conform salarului, din 3—3 ani salarul se urcă cu 10% după salarul fundamental de 1300 cor. dar numai încât va permite aceasta socoțile Institutului.

Dela recurent se recere: să fie absolvent a vreunei școli comerciale superioare, să aibă praxă de bancă, afară de aceea să fie în stare ca agendele de contabilitate și corespondență să le efeptuiască singur și în fine să fie om moral pentru ceea-ce am dorî ca recurenții la acest post să ne trimită pe lângă actele de calificare și un atestat de moralitate.

Postul este de a se ocupa necondiționat **până în 1 Iunie 1908**, iar atestatele pentru câștigarea acestui post trebuie înaintate cel mult până în 22 I. c. deoarece actele mai târziu sosite nu să vor lua în considerare.

Direcțiunea.

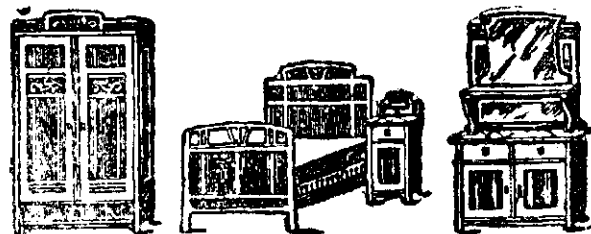
Vin de Covăsânț.

60 Hl. de prima calitate, se află de vânzare la mai jos subscrisa.

Liferez și câte 1 Hl. eventual și chiar 1/2 Hl. pentru 48 cor. cel din 907, iar vechi din 1896 pentru 70 cor.

Văd. A. Dr. Petran
ARAD, strada Lázár-Vilmos 4.

Avem onoare a aduce la cunoștință on. public că ne-am lărgit atelierul propriu de tapiserie, măsar, strungărie și de mobile, unde putem satisface și gusturile cele mai delicate. Prețurile noastre sunt foarte solide. Lucrul nostru solid și serviciul prompt a fost recunoscut din mai multe părți. Funcționarilor de stat și oficerilor le facem prețuri de favor.

Pelleyné și Schmidt.
Oradea-mare, strada Teleky nr. 24.

Numai e emigrare!

pentru că și la noi poată să-și găsească în America, dacă se ocupă cu industria noastră de casă.

Dă lămuriri prima întreprindere din Ungaria de Sud de mașină de împletit în casă
Kötögép vállalat, Szeged,
strada Iskola nr. 18.

Prăvălie de export „Mercur”

Cea mai bună și mai tare coasă din lume e totuși celebra **Coasa „TRANSVAL”** și numai aceea e veritabilă pe care e marca celor trei conducători ai Barilor.

Să nu negligeze nimeni dar să o comande această coasă dela singurul negțător

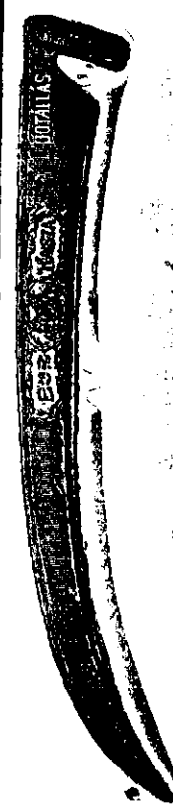
Grauer Mihály

Mercur Kivittel Áruház — Kőbánya
Onegy utca nr. 9.

Prețurile acestor coase celebre:

De 60 cmtr . . .	— fl. 95 cr.
De 65 ” . . .	1 ” — ”
De 70 ” . . .	1 ” 05 ”
De 75 ” . . .	1 ” 10 ”
De 80 ” . . .	1 ” 15 ”
De 85 ” . . .	1 ” 20 ”
De 90 ” . . .	1 ” 30 ”

După fiecare 10 bucăți se dă una rabat la 20, de bucăți 2 coase gratuit și două tablouri frumoase de rășboi, deja la 5 bucăți plătesc eu porto.

Kovács István urmașul lui

FARKAS J.

fabricant de trăsuri.

Temesvár Józsefváros, Fröbel utza 58

(casa proprie).

Fondat în 1866. Mare depozit. Fondat în 1866.

Are trăsuri noi și reparate.

Primește reparatură, lucrări de faur de lemnar și de lăcut.

Cine dorește călătorie de plăcere ieftină, bună și iute în

6 zile la America

(Statele unite, Canada și Argentina) acela să ceară îndrumări românești dela

Falk și Comp

(secția românească.)

Hamburg,

Strada Rarboisen. 30.

Kelemen Antal, fabricant de instrumente muzicale.

Nagy-
Kikin-
- da -
strada
Korona-
herczeg,
nr. 7.

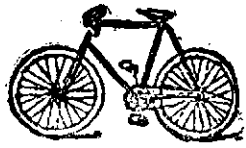
Magazin de tot felul de instrumente cu coarde, de alamă, harmonice, tambure și părți constituante. Reparațiuni și acordări se săvârșese punctual și cu prețuri favorabile.

HAMMER ZS. és TÁRSA

măiestru de articole electrice și fabricant de balanțe (cântare),
ARAD, Piața Boros-Béni, Nr. 1. (In casa dlui Dr. Sever Ispravnic).
Mare atelier de reparaturi speciale. Mare magazin stabil în biciclete fabricații engleze, americane și germane. Singurul vânzător al mașinei de cusut celebre „VICTORIA”, „OPPEL”, „SINGER” și „MINERVA” cu suneica în formă de roată. Magazin de balanțe decimale și de bucătărie.

Mare asortiment în părți de mașini de cusut, articole de montate biciclete și articole de electricitate.

Tot felul de reparațiuni în bransa aceasta pe lângă prețuri moderate și garanție

Prima fabrică de mobile de fier în Ardeal!

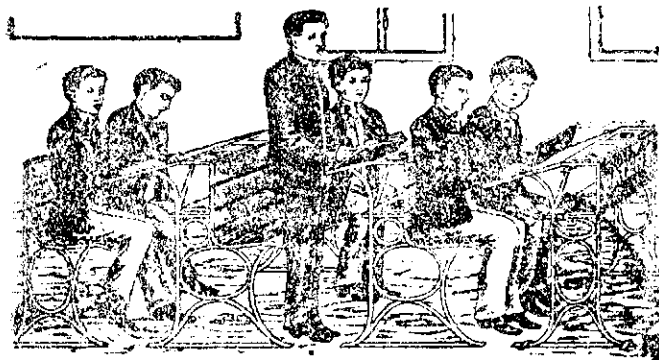
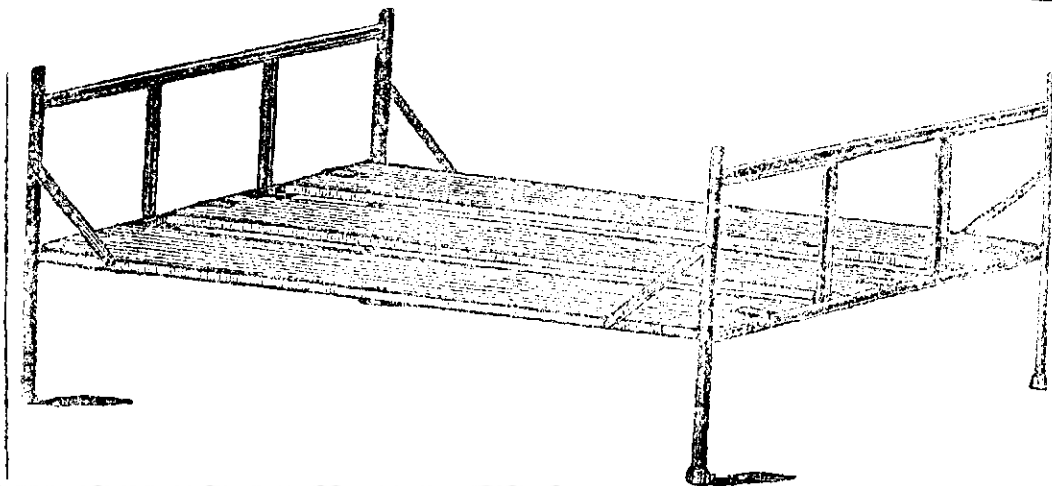
Mihájlovits György Lajos

Kolozsvár, Unio-utca 21.

Săvârșește tot felul de lucruri ce intră în specia aceasta, precum: lavalouri, paturi, dulapuri de noapte, paturi de copii, somiere de sîrmă de oțel, paturi tapetate de închis, cuiere de haine, mobilă în parte de fier, coșuri de lemne, ținătoare de cărbuni, cu poleială în diferite colori și executare de lux. Mai departe montare de casarme, locuințe de pompieri, spitale, internate, școli, institute, cafenele și restaurante. Mese, bănci și scaune de grădină.

Recomandând industria mea specială și bine aranjată, rog totodată pe onor. public pentru binevoitoarele comande.

SPECIALITAȚI: somiere de sîrmă de oțel, etc. și fac după măsură ieftin și curând.

Cele mai moderne
mobile de
fier și aramă
și cele mai practice
bănci higie-
nice de școală
și mobilarea lo-
cuințelor, hotele-
lor, spitalelor și

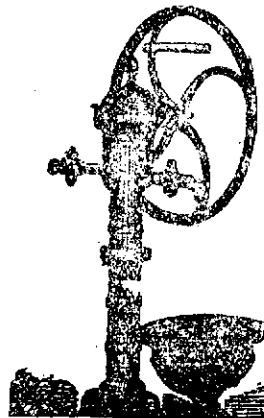
a școalelor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune materiale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se life-rează numai de către firma

Bernhardt Rezső utóda

Brassó, str. Fekete nr. 33.

—Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării.—

Pompe de fântâni artezice și artificiale

cu presiune înaltă și mică, cu toate sistemele.

Aranjarea de părți constituante de pompe, motoare de îmblătit, de mori și agricole. Repararea basinelor de apă și a pompelor.

Jeszenovits Miklós

atelierul de pompe și mașini de fabrici, turnătorie.

Szabadka, régi Szénatéren.

Servim cu plăcere planuri și tabloul cheltuelilor.

PREMIATĂ CU PRIMUL PREMIU LA EXPOZIȚIA MILLENARĂ DIN BUDAPESTA IN 1896.

Fabrică de ceasuri de turn și turnătorie de clopote

G. P. PANTELIC in SEMLIN (ZIMONY)

FIRMA FONDATA IN 1854.

FIRMA FONDATA IN 1854.

Face ceasuri de turn după felul cel mai nou, propriu de construcție, cu pendulă liberă, cu sîrmă.

Toarnă clopote noi, face smalturi și șcătoare de fier, la clopote vechi pentru ale acorda armonie, face adnexe de clopot de fier.

Garantează execuție precisă.

Bisericii și comunelor sărace li să dă în rate de mai mulți ani.

Am cercat expoziția universală din Paris din 1900, cu scop de studiu.

